AKSHARASURYA

Peer-Reviewed, Multi Lingual E-Journal

E-ISSN: 2583-620X

VOLUME–17, ISSUE–06, SEPTEMBER 2026.

SPECIAL ISSUE

Impact factor: 4.8 (RPRI)

Publisher:

Dr. Mahesh M.

Assistant Professor of Kannada, Christ Academy Institute of Law (CAIL),
Christ Nagar, Hullahalli, Begur - Koppa Road, Sakkalwara Post,
Bangalore - 560 083, Karnataka.
9008559583
m143che@gmail.com
https://aksharasurya.com/

ಮಿಲಾಗ್ರಿಸ್ ಕಾಲೇಜು, ಮಂಗಳೂರು

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಸಂಗಮ

ಮತ್ತು

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಂಘ (ವಿಕಾಸ) ದ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ

ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿರುವ

ಒಂದು ದಿನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿ

3 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2026

ಗೌರವ ಸಂಪಾದಕರು:

ರೆ. ಡಾ. ಆಲ್ವಿನ್ ಸೆರಾವೊ (ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು)

ಸಂಪಾದಕರು:

ಮಮತಾ ಎಂ.

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ:

ಸೌಮ್ಯಾ ಕೋಟ್ಯಾನ್ (ಭಾಷಾ ವಿಭಾಗ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು)
ಪ್ರಮೀಳಾ ಮಸ್ಕರೇನಸ್ (ಕೊಂಕಣಿ ವಿಭಾಗ)
ಶ್ರಾವ್ಯ ಎನ್. (ಹಿಂದಿ ವಿಭಾಗ)
ಮಂಜುಷ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಭಾಗ)
ಪ್ರಿಯಾ ಭಟ್ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಭಾಗ)
ನೌಶೀನ್ ಬಾನು (ಹಿಂದಿ ವಿಭಾಗ)

ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದ ಸಂಘಟನಾ ಸಮಿತಿ

ಮುಖ್ಯ ಪೋಷಕರು

ರೆ. ಡಾ. ಆಲ್ವಿನ್ ಸೆರಾವೋ

ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು

ಪೋಷಕರು

ಡಾ. ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ ಎನ್.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ವಿಕಾಸ, ಮಂಗಳೂರು.

ಪ್ರೊ. ಮಾಧವ ಎಂ. ಕೆ.

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ವಿಕಾಸ, ಮಂಗಳೂರು.

ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದ ಸಂಯೋಜಕರು

ಸೌಮ್ಯಾ ಕೋಟ್ಯಾನ್

ಭಾಷಾ ವಿಭಾಗ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು

ಮಮತಾ ಎಂ.

ಸಂಯೋಜಕರು, ಭಾಷಾ ಸಂಗಮ

ಚೇತನಾ ಕುಮಾರಿ

ಐಕ್ಯೂಎಸಿ ಸಂಯೋಜಕರು

ಅಂಜು ಥೋಮಸ್

ಕೌನ್ಸಿಲರ್

ಮಿಲಾಗ್ರಿಸ್ ಕಾಲೇಜು ಬಗ್ಗೆ

ಮಂಗಳೂರಿನ ಹೃದಯಭಾಗವಾದ ಹಂಪನಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಛಾಪು ಮೂಡಿಸಿರುವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಿಲಾಗ್ರಿಸ್ ಕಾಲೇಜು. ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಪದವಿ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲ; ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ನಿರ್ಮಾಣ, ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಮುಖಿ ಚಿಂತನೆಯ ರೂಪುಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯೂ ಹೌದು ಎಂಬ ಆಶಯದೊಂದಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ತನ್ನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪಯಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಯೋಜಿತವಾಗಿರುವ ಮಿಲಾಗ್ರಿಸ್ ಕಾಲೇಜು ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಜೊತೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸೃಜನಶೀಲತೆ, ನಾಯಕತ್ವ ಗುಣ, ಸಂವಹನ ಕೌಶಲ, ಕ್ರೀಡಾಸಕ್ತಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಭಿರುಚಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ವಿವಿಧ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ತರಗತಿಯ ಕಲಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಪಠ್ಯೇತರ ಮತ್ತು ಸಹಪಠ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೂ ಮಹತ್ವ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಿಕಾಂ, ಬಿಕಾಂ (ಕಲಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಗಳಿಕೆ), ಬಿಬಿಎ ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್, ಬಿಸಿಎ, ಬಿಸಿಎ–ಎಐ, ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. ಫುಡ್ ನ್ಯೂಟ್ರಿಷನ್ ಅಂಡ್ ಡಯೆಟಿಟಿಕ್ಸ್, ಹೋಟೆಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂಡ್ ಹಾಸ್ಪಿಟಲಿಟಿ ಸೈನ್ಸ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು ಲಭ್ಯವಿವೆ. ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳು, ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು, ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು, ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿಯಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಕುರಿತು ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣದ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾಜದ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಎನ್‌ಸಿಸಿ, ಎನ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್, ಯೂತ್ ರೆಡ್ ಕ್ರಾಸ್, ರೋವರ್ಸ್–ರೇಂಜರ್ಸ್, ಕ್ರೀಡೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ವೇದಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯದ ಸ್ಪರ್ಶ, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆಸುಗೆ ಮತ್ತು ಯುವಶಕ್ತಿಗೆ ಸಮಾಜಮುಖಿ ದಿಕ್ಕು ನೀಡುತ್ತಾ ಮಿಲಾಗ್ರಿಸ್ ಕಾಲೇಜು ತನ್ನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪಯಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಾ, ವರ್ತಮಾನದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಭವಿಷ್ಯದ ಸಮಾಜವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಯುವಜನರನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಿಲಾಗ್ರಿಸ್ ಕಾಲೇಜು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿ ಕುರಿತು

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿ ಎರಡೂ ಕನ್ನಡದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗಗಳಾಗಿವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧವು ಅತ್ಯಂತ ಆಪ್ತವಾದುದು. ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಬಯಲಾಟ, ತಾಳಮದ್ದಳೆ, ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕಗಳು ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ರಂಗಭೂಮಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಕಾರರಾದ ಟಿ.ಪಿ. ಕೈಲಾಸಂ, ಶ್ರೀರಂಗ, ಆದ್ಯ ರಂಗಾಚಾರ್ಯ, ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್, ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ ಮೊದಲಾದವರು ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ರಂಗರೂಪ ಪಡೆದು ಜನಮನವನ್ನು ತಲುಪಿವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಅನುಭವವೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷೆ, ನಿರೂಪಣಾ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯವು ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ವಿಚಾರವನ್ನು ನೀಡಿದರೆ, ರಂಗಭೂಮಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ದೃಶ್ಯರೂಪ ಮತ್ತು ಜನಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, "ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿ" ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಅಧ್ಯಯನವಲ್ಲ; ಕನ್ನಡ ಸಮಾಜದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಚಿಂತನೆಯ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಹತ್ವದ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಗೌರವ ಸಂಪಾದಕರ ಸಂದೇಶ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವು ತನ್ನ ಸುದೀರ್ಘ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸೃಜನಶೀಲ ರೂಪಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರಂಗಭೂಮಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಧ್ಯಮ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚಿಂತನೆ, ಸಂವೇದನೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಜೀವಂತ ಪಾತ್ರಗಳು, ಸಂಭಾಷಣೆ, ಅಭಿನಯ, ಸಂಗೀತ, ಬೆಳಕು ಹಾಗೂ ರಂಗವಿನ್ಯಾಸಗಳ ಮೂಲಕ ಜನಮನಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ರಂಗಭೂಮಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧವು ಕೇವಲ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಅಥವಾ ಕಲಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧವಲ್ಲ; ಅದು ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಗಾಢ ಸಂಬಂಧವಾಗಿದೆ.

ಮಿಲಾಗ್ರಿಸ್ ಕಾಲೇಜು, ಮಂಗಳೂರು ಸದಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಬೆಳೆಸುವುದು, ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯೊಂದಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಬೆಸೆಯುವುದು ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ವೇದಿಕೆ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದ್ಧತೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಆಶಯದ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ ಭಾಷಾ ಸಂಗಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಂಘದ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ "ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿ" ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನಮಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿ.

ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದ ಚಿಂತನ-ಮಂಥನದ ಫಲವಾಗಿ ಮಂಡನೆಯಾದ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಕೇವಲ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದ ದಾಖಲೆ ಮಾತ್ರವಾಗದೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿಯ ಕುರಿತಾದ ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಆಕರ ಗ್ರಂಥವಾಗಲಿ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯ.

ಜ್ಞಾನವು ಹಂಚಿಕೊಂಡಷ್ಟೂ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಂವಾದವು ನಡೆದಷ್ಟೂ ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿಯ ನಡುವಿನ ನಿರಂತರ ಸಂವಾದವು ಕನ್ನಡದ ಸೃಜನಶೀಲ ಪರಂಪರೆಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ನೀಡಲಿ. ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಪುಸ್ತಕವು ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತರು, ಸಂಶೋಧಕರು, ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ರಂಗಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಮಹತ್ವದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸಿದ ವಿಕಾಸ ಸಂಸ್ಥೆ, ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದ ಸಂಘಟಕರು, ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ, ಲೇಖಕರು, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಅಧ್ಯಾಪಕ ವೃಂದ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಸಹೃದಯರಿಗೂ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ರೆ. ಡಾ. ಆಲ್ವಿನ್ ಸೆರಾವೋ

ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಸಾಹಿತ್ಯವು ಬದುಕಿನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾದರೆ, ರಂಗಭೂಮಿ ಆ ಬದುಕನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಸೃಜನಶೀಲ ವೇದಿಕೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿರುವ ಎರಡು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಗಳು. ಸಾಹಿತ್ಯವು ತನ್ನ ಚಿಂತನೆ, ಅನುಭವ, ಸಂವೇದನೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಪದಗಳ ಮೂಲಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದರೆ, ರಂಗಭೂಮಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ದೇಹ, ಧ್ವನಿ, ಚಲನೆ ಮತ್ತು ಜೀವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ರಂಗಭೂಮಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ನೋಡುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಲಾಗ್ರಿಸ್ ಕಾಲೇಜು, ಮಂಗಳೂರು, ಭಾಷಾ ಸಂಗಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಆಯೋಜಿಸಿದ “ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿ” ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣವು ಮಹತ್ವದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿಯ ನಡುವಿನ ಅಂತರ್‌ಸಂಬಂಧ, ಪರಂಪರೆ, ಪ್ರಯೋಗಶೀಲತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳಿಂದ ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಈ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದ ಪ್ರಮುಖ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪರಂಪರೆಯು ಬಹಳ ವಿಶಾಲವಾದುದು. ಯಕ್ಷಗಾನ, ಬಯಲಾಟ, ಜನಪದ ರಂಗಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡು ಆಧುನಿಕ ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ರಂಗಭೂಮಿಯವರೆಗೆ ಅದು ಹಲವು ರೂಪಾಂತರಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಕಾಲ, ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ಬದಲಾದ ಬದುಕಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಾ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಪೌರಾಣಿಕ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆ, ದಲಿತ-ಬಂಡಾಯ ಚಿಂತನೆ, ಹಾಗೂ ಸಮಕಾಲೀನ ಮನುಷ್ಯನ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿ ತನ್ನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಈ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷತೆ ಎಂದರೆ, ವಿವಿಧ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಒಟ್ಟು 48 ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕಲಿತವಾಗಿರುವುದು. ಅನುಭವಸಂಪನ್ನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಅಧ್ಯಯನದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನ ಸಂಶೋಧಕರ ಕುತೂಹಲ, ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ವೈಚಾರಿಕ ನೋಟಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೃತಿಗೆ ಬಹುಮುಖ ಸ್ವರೂಪ ದೊರೆತಿದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕ ಕೇವಲ 48 ಲೇಖನಗಳ ಸಂಕಲನವಲ್ಲ. ಇದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಡೆದ ಒಂದು ವೈಚಾರಿಕ ಸಂವಾದದ

ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು, ಭಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಹೊಸ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವುದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ–ರಂಗಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧದ ಕುರಿತು ಮತ್ತಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುವುದು ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಿದ ಅಕ್ಷರಸೂರ್ಯ ಜರ್ನಲ್‌ನ ಪ್ರಕಾಶಕರಾದ ಡಾ. ಮಹೇಶ್ ಅವರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು. ಈ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೊಡುಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದು. ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನಾ ದೃಷ್ಟಿ, ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಅನುಭವವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಎಲ್ಲ ಲೇಖಕರಿಗೂ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯ ಪರವಾಗಿ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ವಿಕಾಸದ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಮಿಲಾಗ್ರಿಸ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ, ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು, ಅಧ್ಯಾಪಕ ವೃಂದ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿಯ ಕುರಿತಾದ ಮುಂದಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ ಇದು ಒಂದು ಉಪಯುಕ್ತ ಆಕರವಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಲಿ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯ.

ಪರಿವಿಡಿ

1. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಪ್ರಯೋಗ **01–05**
~ ಪ್ರವೀಣ ಪೂಜಾರ

2. ರಂಗಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಚಲನಚಿತ್ರ: ಒಂದು ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ **06–14**
~ ಆರತಿ ಕೆ.

3. ಆಧುನಿಕ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಸವಾಲು ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು **15–20**
~ ಡಾ. ಮಾಧವ ಎಂ.ಕೆ.

4. ಕನ್ನಡ ಪ್ರಮುಖ ನಾಟಕಕಾರರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕೊಡುಗೆ **21–27**
~ ನಿರ್ಮಲಾ ಶೀಲವಂತರ

5. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ರಂಗಪ್ರಯೋಗಗಳು **28–33**
~ ಮಮತಾ ಎಮ್.

6. ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿ **34–41**
~ ಡಾ. ಗೀತಾ ಕುಮಾರಿ ಟಿ.

7. ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿ ಪರಂಪರೆ **42–48**
~ ಡಾ. ಜ್ಯೋತಿ ರೈ.

8. ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ದಾಟುವ ದಾರಿ **49–56**
~ ಡಾ. ಶಮಂತಕುಮಾರ ಕೆ.ಎಸ್.

9. ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿ – ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿ **57–65**
~ ಡಾ. ಶಿವಾನಂದ ಎಂ. ಹಂಚಿನಾಳ

10. ಯಕ್ಷಗಾನ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧ: ವರ್ತಮಾನದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮರುಚಿಂತನೆ **66–75**
~ ಡಾ. ದಿನೇಶ್ ನಾಯಕ್

11. ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿ **76–81**
~ ಲತಾ ಬಿ.

12. ರಂಗಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಚಲನಚಿತ್ರ: ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆ ಒಂದು ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ **82–87**
~ ಪ್ರದೀಪ ಬಿ.

13. ರಂಗಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಚಲನಚಿತ್ರ: ಒಂದು ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ **88–97**
~ ಶಾಲಿನಿ ಯು.ಬಿ.

14. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮಹತ್ವ **98–104**
~ ಮಮತಾ ಸಾಮಂತ್

15. ಉದಯ ಸಾರಂಗರವರ 'ದಲಿಯನ ಡೋಲು' ರಂಗ ನಾಟಕ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಗೃತಿ **105–110**
~ ಸುಧೀಶ್

16. ಜನಪದ ರಂಗಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಭಾವ **111–118**
~ ಯಶೋಧ ಬಿ.

17. ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡರ 'ಯಯಾತಿ' ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 'ಸ್ತ್ರೀ' **119–124**
~ ತೇಜಶ್ರೀ ಎಂ.

18. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಟಕದ ಮಹತ್ವ **125–130**
~ ಜೀವಿತ ಡಿ.

19. ಜಾನಪದ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಯಲಾಟ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಯ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು **131–140**
~ ಡಾ. ಅಣ್ಣಾಜಿ ಕೃಷ್ಣಾರೆಡ್ಡಿ

20. ರಂಗದರ್ಶನ: ವೃತ್ತಿ ರಂಗಭೂಮಿ ಅಧ್ಯಯನದ ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಗಳು **141–149**
~ ಡಾ. ಹೇಮಲತಾ ಜಿ.ಎಂ.

21. ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ **150–155**
~ ಸಂಗೀತ

22. **ಭಾರತೀಯ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ** **156–163**

~ ಡಾ. ಕಾಂತರಾಜ ಯಾದವ್ ಸಿ.

23. **ರಂಗಕಲಾವಿದೆಯರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡಿದ ಅಭದ್ರತೆ** **164–174**

~ ಡಾ. ರವಿ ಎನ್.ಸಿ.

24. **ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಂಗಭೂಮಿ ಪ್ರಭಾವ** **175–182**

~ ಶಂಭನಗೌಡ ನೀರಲಗಿ